

Godkendelse af Energinets metode for tarifiering af nettoafregnede egenproducenter (øjeblikstarifiering)

Udskriftsdato: 18.4.2023 14:50

Sagsnr.: 22/01443

Afgørelsesdato: 11.4.2023

Resume

Energinet har hidtil beregnet tariferingsgrundlaget ud fra egenproducentens nettoforbrug og ikke ud fra det faktiske forbrug leveret fra elnettet. Metoden vedrørende øjeblikstarifering medfører, at egenproducenter fremadrettet skal betale ud fra den faktiske leverance fra nettet uden en såkaldt nettificering med den del af deres produktion, der leveres til nettet.

Udskriftsdato: 18.4.2023 14:50

Sagsnr.: 22/01443

Afgørelsesdato: 11.4.2023

Indholdsfortegnelse

Resumé	4
Afgørelse	4
Sagsfremstilling	5
Sagens forløb	5
Sagens parter	11
Høring	12
Høring over den anmeldte metode	12
Høring over udkast til afgørelse	13
Retsgrundlag	15
LOV OM ELFORSYNING (lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021 om elforsyning med senere ændringer)	15
ELMARKEDSFORORDNINGEN	16
Forsyningstilsynets begrundelse for afgørelsen	17
METODENS FORENELIGHED MED NETTOAFREGNINGSBEKENDTGØRELSEN .	18
VURDERING AF METODENS FORENELIGHED MED DE ENKELTE KRITERIER I ELFORSYNINGSLovens § 73, STK. 1 OG ELMARKEDSFORORDNINGENS ARTIKEL 18	19
Klagevejledning	24

11. april 2023

J.nr.: 22/01443
LMNI

Godkendelse af metode for øjeblikstarifering af nettoafregnede egenproducenter

RESUMÉ

Energinet Systemansvar A/S (herefter Energinet) har den 21. juni 2022 anmeldt en ændring af metoden vedrørende øjeblikstarifering af nettoafregnede egenproducenter til Forsyningstilsynets godkendelse.

Energinet har anmeldt metoden som led i Energinets igangværende indsats for at modernisere det samlede tarifdesign, bl.a. i lyset af den politiske aftale om at ophæve PSO-systemet med udgangen af 2021.

Energinet har hidtil beregnet tarifieringsgrundlaget ud fra egenproducentens nettoforbrug og ikke ud fra det faktiske forbrug leveret fra elnettet. Metoden vedrørende øjeblikstarifering medfører, at egenproducenter fremadrettet skal betale ud fra den faktiske leverance fra nettet uden en såkaldt nettificering med den del af deres produktion, der leveres til nettet. Energinet vil dermed harmonisere egenproducenternes tariffbetaling med de øvrige elkunders betaling, så alt elforbrug leveret fra nettet tariferes efter de samme principper.

Metoden om øjeblikstarifering af nettoafregnede egenproducenter, skal være gældende for de nettoafregnede egenproducenter, der er godkendt i de såkaldte nettoafregningsgrupper 1, 2 og 6. Metoden vil medføre, at de kunder, der er omfattet af afregningsgruppe 1, 2 eller 6, vil få en merbetaling, men størrelsen vil afhænge af den konkrete kundes forbrug, produktion og producentens gruppetilhør og tilslutningstype, herunder om kundens anlæg er direkte tilsluttet.

Forsyningstilsynet vurderer, at den anmeldte metode indebærer en tarif, der er omkostningsægte, rimelig, objektiv, ikke-diskriminerende og gennemsigtig.

Forsyningstilsynet forudsætter at metoden finder anvendelse fra 1. januar 2024 ud fra hensynet til, at de berørte virksomheder skal kunne tilpasse sig de ændrede vilkår.

Forsyningstilsynet godkender derfor den anmeldte metode.

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender den anmeldte metode for øjeblikstarifering af nettoafregnede egenproducenter.

FORSYNINGSTILSYNET

Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Telefon 4171 5400

Digital Post til os:
Send via [virksomheder.dk](mailto:virksomheder@virksomheder.dk)
Send via [borger.dk](mailto:borger@borger.dk)

Forsyningstilsynet forudsætter at metoden finder anvendelse fra 1. januar 2024.

Denne afgørelse er truffet under henvisning til elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, jf. § 73 og elmarkedsforordningens artikel 18.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

SAGENS FORLØB

Energinet anmeldte den 21. juni 2022 en ny tarifmodel for nettoafregnede egenproducenter. Den anmeldte metode var ledsaget af de høringer, som Energinet havde modtaget i forbindelse med deres offentlige høring samt et af Energinet udarbejdet høringsdokument, hvor Energinet har forhold sig til høringssvarene. Disse høringssvar er indgået i Forsyningstilsynets sagsbehandling af nærværende metodeanmeldelse.

Forsyningstilsynet sendte Energinets metode i offentlig høring i perioden 27. oktober 2022 til 24. november 2022. Indkomne høringssvar fremgår nedenfor under afsnittet "høring".

Den 5. december 2022 anmodede Forsyningstilsynet om supplerende oplysninger fra Energinet, og den 12. december 2022 fremsendte Energinet supplerende oplysninger.

Forsyningstilsynet har i løbet af januar og februar 2023 været i dialog med Energinet for at få yderligere oplysninger om de økonomiske konsekvenser for de i metoden nævnte anlægsejere.

Der henvises i øvrigt til afsnittet Høring nedenfor.

BAGGRUND

Energinet har ifølge metoden historisk set valgt, at tarifiering af nettoafregnede egenproducenter af elektricitet skulle følge modellen for opkrævning af PSO-afgiften (Public Service Obligations), hvilket medførte, at tarifieringsgrundlaget blev beregnet ud fra egenproducentens nettoforbrug og ikke det faktiske forbrug leveret fra elnettet.

Det fremgår af metoden at ændringen i opkrævning af tariffer navnlig skyldes udfasning af elafgiften og PSO-tariffen, som har medført, at Energinet har igangsat en indsats for at modernisere det samlede tarifdesign.

Metodeændringen vedrører de egenproducenter, der er godkendt i nettoafregningsgruppe 1, 2 og 6.

Formålet med metodeændringen er at harmonisere egenproducenters tariffbetaling med de øvrige elkunders betaling, så elforbrug leveret fra nettet tariferes efter de samme principper.

ENERGINETS GÆLDENDE TARIFMETODE

Energinets opkrævning af system- og nettarif hos nettoafregnede egenproducenter er beskrevet i metoden.

Opkrævningen for egenproducenter, der er godkendt i nettoafregningsgruppe 1, 2 og 6, følger den tidligere opkrævning af PSO-afgiften. Energinets nettoafregnede egenproducenter er i dag inddelt i tre grupper, hvoraf gruppe 1 og 2 er timeafregnet og gruppe 6 er årsafregnet. Opkrævningen fra de tre nævnte grupper sker ved nettoafregning.

Nettoafregning er kun muligt for de kunder, som producerer elektricitet eller varme og elektricitet med henblik på at dække eget energiforbrug (egenproducenter). Metodeændringens betydning for nettoafregningsgruppe 1, 2 og 6, beskrives nærmere nedenfor.

Nettoafregning er en ordning, hvor en egenproducent kan fritages helt eller delvist fra at betale beløb til dækning af offentlige forpligtelser (PSO), herunder betaling til dækning af pristillæg til miljøvenlig elektricitet for den del af deres elforbrug, som egenproducenten selv producerer (egetforbrug) inden for hhv. en time (timebaseret nettoafregning) eller et år (årsbaseret nettoafregning).¹

Nettoafregning betyder derfor grundlæggende, at det alene er egenproducentens netto-elforbrug trukket fra nettet, der pålægges den fulde PSO-tarif. Egenproducenter med et mindre anlæg afregnes derfor på baggrund af en nettoopgørelse, hvor nettoelforbruget opgøres som det totale elforbrug leveret fra nettet, fratrukket mængden af el, der produceres på elproduktionsanlægget og leveres til nettet.²

Som anført, er nettoafregnede kunder i dag inddelt i tre grupper, hvoraf gruppe 1-2 er timeafregnet og gruppe 6 er årsafregnet.

¹ Energistyrelsens vejledning om beregning af nettoafregninger og opgørelse af egenproducentens køb og salg af elektricitet på elmarkedet, dateret 21. december 2018, s. 4.

² Energistyrelsens vejledning om beregning af nettoafregninger og opgørelse af egenproducentens køb og salg af elektricitet på elmarkedet, dateret 21. december 2018, s. 4.

BOKS 1 | **OVERSIGT OVER EKSISTERENDE GRUPPER³**

Timebaseret nettoafregning

Gruppe 1

Direkte og installationstilsluttede produktionsanlæg, hvis samlede elproduktion sælges til kommercielle aktører, f.eks. for at kunne indgå i markedet for regulerkraft.

Gruppe 2

Direkte og installationstilsluttede produktionsanlæg, hvor kun overskudsproduktion sælges.

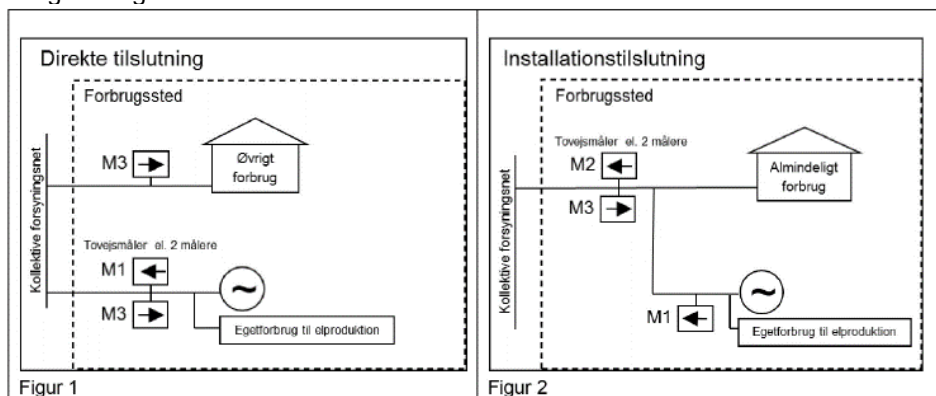
Årsbaseret nettoafregning

Gruppe 6

Installationstilsluttede VE-produktionsanlæg, der ved anmodning til Energinet har opnået nettoafregning på årsbasis, jf. Nettoafregningsbekendtgørelsen § 10

Opgørelse til brug for nettoafregning sker på baggrund af data i Energinets DataHub for målt produktion af elektricitet og målt levering af elektricitet til og fra elforsyningsnettet.

Energinet skal bruge et antal målinger til opgørelse af nettoafregning. Målingstyperne fremgår af figuren nedenfor:

Definitioner til figur:

M1 = målt produktion. Datahub målepunkt D05.

M2 = målt leverance til det kollektive elforsyningsnet. Datahub målepunkt D06.

M3 = målt forbrug fra det kollektive elforsyningsnet. Datahub målepunkt D07.

³ Energinets metodeanmeldelse af 21. juni 2022, s. 10.

Forsyningstilsynet skal til afsnittet bemærke, at PSO-tariffen er udfaset. Se yderligere beskrivelse herom i afsnit "Udfasning af PSO-tariffen og overgangsordninger" længere nede.

DEN ANMELDTE METODES INDHOLD

Energinet oplyser, at øjeblikstarifering skal forstås på den måde, at egenproducenterne skal betale tariffer ud fra den samlede leverance fra/til elnettet uden modregning mellem forbruget og den del af deres produktion, der leveres til nettet.

Begrebet "øjeblikstarifering" svarer til begrebet "bruttotarifering", som ofte anvendes af netvirksomhederne.

Med indførelsen af øjeblikstarifering, skal egenproducenterne betale ud fra den faktiske leverance fra nettet uden en nettoficering med den del af deres produktion, der leveres til nettet.

Af de supplerende oplysninger fremgår bl.a. at:

- Ved installationstilslutning holdes produktion og forbrug på anlægsejerens egen installation, altså bag snitfladen til det kollektive elnet. Ved en direkte tilslutning vil den producerede mængde el altid sendes ud på det kollektive net, og derefter hentes et forbrug tilbage igen.
- Installationstilsluttede egenproducenter, der samtidigt producerer og forbruger el i egen installation, tariferes kun for den del af deres forbrug, der ikke egenproduceres og derfor hentes fra det kollektive elnet, på samme vilkår som alt andet forbrug.
- Nettoafregningsbekendtgørelsen er metoden uvedkommende, da den alene vedrører nettoafregning af elafgiften.
- Baseret på samme udtræk med 2020-tal og med samme forbrugstarif for 2021 på 11 øre/kWh som de øvrige konsekvensberegninger er betydningen for 6 installationstilsluttede egenproducenter i afregningsgruppe 1 i alt godt 141.000 DKK, eller gennemsnitligt 23.600 DKK. For 4.472 installationstilsluttede egenproducenter i afregningsgruppe 2 betyder øjeblikstariferingen i alt ca. 143.000 DKK, eller gennemsnitligt 32 DKK.

Elproducenter, der leverer strøm til det kollektive net og samtidig forbruger eller aftager strøm fra et andet tilslutningspunkt i umiddelbar nærhed og på samme spændingsniveau, vil alt andet lige forårsage en mindre transportafstand og dermed mindre nettab i det kollektive net, end hvis strømmen produceres langt væk fra forbrugsstedet. Imidlertid giver den nugældende nettoafregning af eltariffer netop mulighed for tidsmæssig forskydning af produktion og forbrug. Da der ikke nødvendigvis er samtidighed mellem produktion og forbrug, er der heller ikke garanti for en "kort" transportafstand i nettet, som måske kunne begrunde en bestemt kundegrupes reducerede betaling til Energinets omkostninger til nettab. Det er derfor ikke muligt for Energinet at tage højde for et sådant muligt mindre nettab i tariferingen.

Metoden vil medføre, at de kunder, der er omfattet af afregningsgruppe 1, 2 eller 6, vil få en merbetaling, men størrelsen vil afhænge af den konkrete kundes forbrug, produktion og producentens gruppetilhør og tilslutningstype, herunder om kunden er direkte tilsluttet.

BOKS 2 | DEN ANMELDTE METODES ØKONOMISKE KONSEKVENSER⁴

Timebaseret nettoafregning

Gruppe 1 og Gruppe 2

Omfatter i alt ca. 4.500 anlæg, som både inkluderer virksomhedsejede og privatejede produktionsanlæg. Ca. 1 pct. af anlæggene er tilsluttet direkte til nettet (figur 1 ovf.), mens de resterende anlæg er installationstilsluttede anlæg (figur 2 ovf.)

Overgangen fra nettotarifiering til øjeblikstarifiering ville i 2021 have betydet en merbetaling for de 45 direkte tilsluttede produktionsanlæg (svarende til ca. 1 pct. %) på:

- Op til 100.000 DKK for ca. 21 anlæg
- Mellem 100.000 – 500.000 DKK for ca. 10 anlæg
- Mellem 500.000 og 1 mio. DKK for ca. 4 anlæg
- Mellem 1-6 mio. kr. for ca. 10 anlæg

Energinet har dertil oplyst⁵, at betydningen for de resterende installationstilsluttede egenproducenter i afregningsgruppe 1 vil være ca. 141.000 DKK eller gennemsnitligt 23.600 DKK (ca. 6 anlæg) og for installationstilsluttede egenproducenter i afregningsgruppe 2, vil merbetalingen udgøre ca. 143.000 DKK eller gennemsnitligt 32 DKK (ca. 4.472 anlæg).⁶

Årsbaseret nettoafregning

Gruppe 6

Gruppen består navnlig af små VE-anlæg som husstandssolceller og -vindmøller og udgør næsten 85.000 installationstilsluttede anlæg. Overgangen fra nettotarifiering til øjeblikstarifiering vil medføre en gennemsnitlig merbetaling på ca. 475 kr./år inkl. moms.

⁴ Energinets anmeldelse af 21. juni 2022, s. 13.

⁵ Energinets besvarelse af Forsyningstilsynets anmodning om supplerende oplysninger af 12. december 2022, s. 3.

⁶ Beregningen er baseret på samme udtræk med 2020-tal og med samme forbrugstarif for 2021 på 11 øre/kWh, som de øvrige konsekvensberegninger.

Energinet har endvidere specificeret, at metodens økonomiske konsekvenser for de direkte tilsluttede produktionsanlæg, hvor prisstigningen var på et interval fra 0-100.000 DKK for 21 anlæg er i følgende:

- Mellem 0,01 - 72.284,44 DKK

Tillige har Energinet specificeret, at prisstigningen for de øvrige 24 direkte tilsluttede produktionsanlæg er som følgende:

- Mellem 106.414,30 - 3.328.575,37 DKK

Det fremgår af metoden, at anlægsejer af direkte tilsluttede anlæg (gruppe 1 og 2), vil kunne undersøge mulighederne for at ombygge installationen og derved skabe mulighed for i højere grad at udnytte sin egenproduktion, herunder indgå i en dialog med pågældende netvirksomhed om at nedlægge nettilslutningstidspunktet for produktionsanlægget, når det er blevet til en installationstilslutning. Ændringer af anlægget vil skulle afholdes af anlægsejeren.

UDFASNING AF PSO-TARIFFEN OG OVERGANGSORDNINGER

Den eksisterende metode med nettoafregning er en ordning, hvor en egenproducent kan fritages helt eller delvist for at betale beløb til dækning af offentlige forpligtelser (PSO), herunder betaling til dækning af pristillæg til miljøvenlig elektricitet for den del af deres elforbrug, som egenproducenten selv producerer inden for hhv. en time eller et år.

Den anmeldte metode vil påvirke de nettoafregnede grupper 1, 2 og 6. Den anmeldte metode vil således påvirke de egenproducenter, der, inden PSO-tariffen blev udfaset pr. 1. januar 2022, har været helt eller delvist fritaget for at betale beløb til dækning af PSO.

Metoden har dog ikke derudover en sammenhæng med reglerne om udfasning af elafgiften eller PSO-tariffen, herunder de fastsatte regler om overgangsordninger.

PSO-tariffen blev indført af Folketinget i forbindelse med en aftale om liberalisering af energimarkedene i 1998. Formålet med PSO-tariffen var at dække udgifter til nye energiteknologier, der endnu ikke var i stand til at klare sig på markedsvilkår.

I 2016 blev der indgået en politisk aftale om gradvis afskaffelse af PSO-tariffen frem til 2022.⁷ Med virkning fra 1. januar 2022 er det ikke længere muligt at blive helt eller delvist fritaget for betaling af PSO-tarif.⁸ Der blev samtidig etableret en overgangsordning

⁷ Politisk aftale om afskaffelse af PSO-afgiften, indgået af daværende regering, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og det Konservative Folkeparti, den 17. november 2016.

⁸ Tidligere nettoafregningsbekendtgørelse nr. 1044 af 27. maj 2021 om nettoafregning for egenproducenter af elektricitet blev ophævet og samtidig erstattet af ny bekendtgørelse den 1. januar 2022.

frem til 2032 for at beskytte ejere af små VE-anlæg, der havde investeret med forventning om at blive omfattet af årsbaseret nettoafregning.⁹

Ophævelsen af PSO-tarif med virkning fra 1. januar 2022 nødvendiggjorde en række ændringer af elforsyningsloven.¹⁰ Der blev bl.a. indsat en ny bemyndigelsesbestemmelse i elforsyningslovens § 6 g, hvorefter klima-, energi-, og forsyningsministeren kan fastsætte regler om nettoafregning for egenproducenter af elektricitet, herunder om opgørelse og måling af elproduktion og forbrug og om adgang til at få nettoafregning.

Der er med hjemmel i elforsyningslovens § 6 g udstedt en ny nettoafregningsbekendtgørelse¹¹, som trådte i kraft 1. januar 2022 og samtidigt ophævede den tidligere gældende bekendtgørelse. Nettoafregningsbekendtgørelsen fastsætter regler for egenproducenter, der er omfattet af nettoafregning inden for enten en time eller et år i forhold til henholdsvis elafgift og køb og salg af elektricitet.

ENERGINETS TIDLIGERE ANMELDELSE OM BRUTTOTARIFERING

Det fremgår af Energinets høringsnotat, s. 4, at Energinet i oktober 2016 anmeldte en lignende metode til Forsyningstilsynet. Af Forsyningstilsynets brev af 25. oktober 2016 med svar på Energinets anmeldelse af ny metode for fastsættelse af net- og systemtarif for nettoafregnede egenproducenter fremgår, at:

"[...] det er sekretariatets vurdering, at anmeldelsen har en række væsentlige mangler, som samlet betyder, at sekretariatet på det foreliggende grundlag ikke finder det hensigtsmæssigt at fortsætte behandlingen af anmeldelsen. Sekretariatet vil på den baggrund opfordre Energinet.dk til at indsende en ny og udbygget metodeanmeldelse, herunder anmode Energinet.dk om at afholde en ny markedshøring af den nye metodeanmeldelse. [...]"

Brevet var vedlagt et bilag indeholdende en oversigt over oplysninger, som ikke indgik i anmeldelsen. Energinet tilbagekaldte herefter anmeldelsen.

SAGENS PARTER

Forsyningstilsynet anser Energinet Systemansvar A/S (CVR nr. 39314959) som part i sagen, idet Energinet Systemansvar A/S som sit forretningsområde bl.a. har fastsættelse og opkrævning af tariffer efter metoder godkendt af Forsyningstilsynet. Forsyningstilsynet lægger dertil vægt på, at en afgørelse om metoden giver Energinet Systemansvar A/S ret til at anvende metoden i forhold til de kunder, som tariferes i overensstemmelse med metoden, ligesom tilsynet lægger til grund, at Energinet Systemansvar A/S vil oppebære de tarifindtægter, som opkræves på baggrund af den anmeldte metode.

⁹ Lovforslag som fremsat, nr. 53 af 27. oktober 2021 om ændring af lov om elforsyning og forskellige andre love, almindelige bemærkninger.

¹⁰ Lovforslag som fremsat, nr. 53 af 27. oktober 2021 om ændring af lov om elforsyning og forskellige andre love, almindelige bemærkninger, afsnit 3.3.1.

¹¹ Bekendtgørelse nr. 1045 af 27 maj 2021 om fritagelse for betaling til dækning af offentlige forpligtelser i medfør af § 8 a og § b i elforsyningsloven for øjeblikksforbrug af elektricitet produceret på visse anlæg ejet af egenproducenten (øjeblikksafregningsbekendtgørelsen).

Forsyningstilsynet lægger i denne sammenhæng til grund, at Myndighedsenheden hos Energinet, som er en del af Energinets koncernmoderselskab som selvstændig offentlig virksomhed (CVR nr. 28980671), er partsrepræsentant for Energinet Systemansvar A/S.

Forsyningstilsynet har endvidere vurderet, at de i alt 24 virksomheder med direkte tilsluttede anlæg, der som følge af metoden vil få en prisstigning på 106.414,30 kr. eller derover, har en væsentlig og individuel interesse i afgørelsens udfald. De pågældende anlægsejere er derfor parter i sagen i forvaltningslovens forstand.

Forsyningstilsynet har overvejet om andre anlægsejere, der forventes at få en mindre prisstigning af tariffene end 106.414,30 kr., har den fornødne væsentlige og individuelle interesse i afgørelsen og dermed også er parter i sagen.

Henset til, at der tillige er 21 direkte tilsluttede anlæg, som får en prisstigning på mellem 0,01 og 72.284,44 kr. vurderer Forsyningstilsynet, at disse anlægsejere ikke har den fornødne væsentlige og individuelle interesse i sagen. Forsyningstilsynet har lagt vægt på, at den procentmæssige prisstigning alene fra 72.284,44 til 106.414,30 er ca. 47 %.

Henset til at der er ca. 4.455 installationstilsluttede egenproducenter i afregningsgruppe 2 og et væsentligt større antal installationstilsluttede egenproducenter i afregningsgruppe 6 (ca. 85.000), vurderer Forsyningstilsynet, at disse anlægsejere ikke har den fornødne individuelle interesse i afgørelsen. Forsyningstilsynet har også lagt vægt på, at der kun forventes en mindre prisstigning for disse anlæg, som følge af øjeblikstariferingen

HØRING

HØRING OVER DEN ANMELDTE METODE

Forsyningstilsynet har i perioden 27. oktober til 24. november 2022 sendt Energinets metodeanmeldelse med bilag i offentlig høring. Forsyningstilsynet har modtaget høringssvar fra Dansk Gartneri og Decentral Energi.

Forsyningstilsynet modtog høringssvar fra Decentral Energi den 23. november 2022 og Dansk Gartneri den 22. november 2022. I høringssvarene fremhæves navnlig følgende:

- Metoden tager ikke hensyn til, at virksomhederne har investeret i energiforsyning, og at der er forskellige forudsætninger for elkunderne.
- Ændring af metoden vil få store konsekvenser for virksomhederne, herunder fremgår at flere gartnerier vil få en merudgift på mellem 1-3 mio. kr. om året.

Der skal tages højde for, at virksomheden ikke belaster nettet ved simultan egenproduktion, og at det er urimeligt, hvis egenproducenter skal betale for en ydelse, de ikke benytter.

- Flere virksomheder har foretaget omkostningstunge investeringer for at bidrage til den grønne omstilling, og rentabiliteten af investeringerne afhænger af den eksisterende tarif, og
- Alternativt bør der laves en overgangsordning frem til 2032.

Forsyningstilsynet partshørte Energinet over indkomne høringssvar og modtog svar på partshøringen den 1. december 2022. Energinet har i partshøringen navnlig anført, at:

- Simultant forbrug for direkte tilsluttede egenproducenter vil ske via et træk fra det offentlige net. Direkte tilsluttede egenproducenter vil derfor blive øjeblikstariferet for al forbrug.
- Den nuværende praksis er ikke hensigtsmæssig i forhold til elmarkedsdirektivet¹².
- Energinet anerkender, at nettabet reduceres, hvis den lokale produktion forbruges lokalt, men i de timer, hvor egenproducenten ikke kan forbruge sin egen produktion, sendes den ud på det offentlige net, hvorfra det ikke kan vides, om forbruget af denne strøm ligger 100 meter eller 100 km væk og derved kendes heller ikke den faktiske omkostning til nettabet.

Forsyningstilsynet forholder sig til høringssvarene, herunder Energinets bemærkninger hertil, i begrundelsen for afgørelsen.

HØRING OVER UDKAST TIL AFGØRELSE

I perioden fra den 15. februar 2023 til 15. marts 2023 har Forsyningstilsynet haft dette udkast til afgørelse i partshøring hos de i sagen vurderede parter.

I perioden fra 16. februar 2023 til 15. marts 2023 har Forsyningstilsynet haft dette udkast til afgørelse ledsaget af den metode, som Energinet har anmeldt til tilsynets godkendelse den 21. juni 2022, i offentlig høring på tilsynets hjemmeside. Det har givet alle interessenter mulighed for at komme med bemærkninger til den anmeldte metode. Forsyningstilsynet har i alt modtaget to høringssvar. Det ene fra Myndighedsenheden i Energinet og det andet fra en privat borger.

Energinets høringssvar går på, at de mener, at det er Energinet SOV, som er part i sagen og ikke Energinet Systemansvar A/S.

Energinet begrundet synspunktet med, at det er Myndighedsenheden, der metodeanmelder og dermed er ansvarlig for metodeanmeldelsen. Energinet henviser i den forbindelse til følgende retsregler:

¹² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/944/EU af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (omarbejdning). Herefter benævnt ("elmarkedsdirektivet").

§ 2, stk. 6 i bekendtgørelse nr. 118 af 6. februar 2020 af lov om Energinet:

"Myndighedslignende opgaver og fastlæggelse af de overordnede retningslinjer for den samlede virksomhed kan ikke varetages i datterselskaber."

Bemærkninger til lov nr. 494 af 1. maj 2019 om Lov om ændring af lov om Energinet, lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning, 2018/1 LSF 178:

"Generelle regler, forskrifter og afgørelser skal udstedes og træffes af moderselskabet, ligesom tilsynet hermed skal udføres af moderselskabet. I det omfang Energinet som led i udførelsen af sine myndighedslignende opgaver fastsætter, hvad der er ret i form af forvaltningsakter, vil disse opgaver skulle placeres i Energinets myndighedsenhed i moderselskabet. Denne sagsbehandling vil skulle ske under iagttagelse af forvaltningslovens regler og principper, herunder af princippet om ligebehandling og princippet om saglig forvaltning. Myndighedsenheden vil have ansvaret for de regler, som de faglige enheder i Energinets datterselskaber anvender i deres virksomhed. Datterselskaberne vil derfor skulle bidrage til myndighedsenhedens arbejde ud fra deres praktiske erfaring med reglernes anvendelse, hvorimod opgaverne vil blive udført af moderselskabet som udsteder af forvaltningsakterne, og opgaven i det væsentligste beholdes i moderselskabet."

Forsyningstilsynet har forholdt sig til partshøringssvaret fra Myndighedsenheden i Energinet i afsnittet "Sagens parter" ovenfor.

Den private borgers høringssvar er af en mere generel karakter, hvor pågældende henviser til, at metoden har negative samfundsøkonomiske effekter.

Forsyningstilsynet modtog den 20. marts 2023, 5 dage efter fristen, et høringssvar fra Sophus Fuglsang A/S. Virksomheden havde i første omgang, og inden for Forsyningstilsynets høringsfrist, sendt sine bemærkninger til Energiklagenævnet.

Sophus Fuglsang A/S anfører, at virksomheden er bekymret for, at netselskaberne ikke vil medvirke til en ombygning fra en direkte tilslutning til en installationstilslutning, fordi det lokale netselskab vil miste tarifindtægter, hvis der ombygges. Hertil ønsker Sophus Fuglsang A/S, at afgørelsen skal indeholde en pligt for netselskaberne til at lade en virksomhed overgå fra en direkte tilslutning til en installationstilslutning.

Den 24. marts 2023 modtog Forsyningstilsynets Energinet bemærkninger til den private borger og høringssvar Sophus Fuglsang A/S. Energinet angiver i bemærkningerne følgende:

- "Energinet har i metodeanmeldelsen redegjort for de fordelingsmæssige konsekvenser af metodeændringen, og det uholdbare i at fortsætte en administrativ praksis, som allerede på nuværende tidspunkt er i strid med gældende regelsæt i Elmarkedsdirektivet og Lov om Elforsyning. Energinet finder derfor ikke, at fortsat positiv forskelsbehandling af enkelte kundegrupper kan begrundes i samfundsøkonomiske betragtninger".

[...]

- "Vel vidende at ombygningen også indebærer en omkostning, er fysisk ombygning af installationen måden til nedbringelse af brug og tarifbetaling til de

kollektive net. Energinet opfordrer alle berørte virksomheder med egenproduktion til at tage fat i deres respektive netvirksomheder med evt. installationsombygning for øje”.

- ”Energinet anerkender de berørte virksomheders behov for tid til at tilpasse sig de ændrede vilkår. Derfor er tidsplanen for implementering af øjeblikstariferingen berammet til ikrafttrædelse 1. januar 2024”.

RETSGRUNDLAG

LOV OM ELFORSYNING (LOVBEKENDTGØRELSE NR. 984 AF 12. MAJ 2021 OM ELFORSYNING MED SENERE ÆNDRINGER)

Elforsyningslovens § 73 implementerer til dels en række principper fra elmarkedsdirektivet og fastsætter, at tarifiering skal ske i overensstemmelse med reglerne i elmarkedsforordningen¹³. Det fremgår af lovens § 73, at:

§ 73, stk. 1.

De kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-71 skal ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte kategorier af netbrugere giver anledning til i overensstemmelse med artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er tilladt over for elproducenter. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er kun tilladt i særlige tilfælde over for elkunder.

Stk. 2. De kollektive elforsyningsvirksomheder skal offentliggøre tariffer og betingelser for brug af elnettet.

Det følger således af elforsyningslovens § 73, stk. 1, at priserne skal være 1) omkostningsægte i forhold til hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til, 2) rimelige, 3) objektive og 4) ikke-diskriminerende.

Elforsyningslovens § 73 a vedrører Forsyningstilsynets godkendelse af de kollektive elforsyningsvirksomheders metoder for fastsættelse af priser og betingelser for at anvende transmissions- og distributionsnet:

§ 73 a, stk. 1

Priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

Stk. 2. Forsyningstilsynet kan godkende metoder for begrænsede købergrupper og for et begrænset tidsrum som led i kollektive elforsyningsvirksomheders metodeudvikling. Forsyningstilsynet kan sætte vilkår for godkendelsen af sådanne metoder.

Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om indholdet af de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, herunder tariffer.

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet. Herefter benævnt (”elmarkedsforordningen”).

ELMARKEDSFORORDNINGEN

Efter artikel 18, stk. 1, i elmarkedsforordningen, skal tariffer (priser), der opkræves af netoperatører for adgang til nettet blandt andet 1) afspejle de faktiske omkostninger, for så vidt disse svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatørs omkostninger 2) være gennemsigtige og 3) anvendes uden forskelsbehandling.

Det følger videre af artikel 18, stk. 1, at den metode, der anvendes til at bestemme priserne, på neutral vis skal understøtte systemets samlede effektivitet på længere sigt i kraft af prissignaler til kunder og producenter og navnlig anvendes på en måde, der ikke indebærer positiv eller negativ forskelsbehandling mellem produktion forbundet på distributionsniveauet og produktion forbundet på transmissionsniveauet. Netafgifterne må hverken indebære positiv eller negativ forskelsbehandling af energilagring eller aggregering og må ikke virke hæmmende for egenproduktion, egetforbrug eller deltagelse i fleksibelt elforbrug. Priser må ikke være afstandsrelaterede, dog med forbehold for stk. 3 om lokaliseringsbestemte prissignaler.

Forsyningstilsynet vurderer, at bestemmelsen i elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, bl.a. fastlægger et krav om, at tarifieringen skal være omkostningsægte. Dette kriterie følger også af elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt. På den baggrund finder Forsyningstilsynet, at kravet om omkostningsægthed i elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., tillige er indeholdt i artikel 18, stk. 1, i elmarkedsforordningen. Forsyningstilsynet har herved blandt andet lagt vægt på, at det af artikel 18, stk. 1, fremgår, at tarifferne skal afspejle de faktiske omkostninger, for så vidt disse svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatørs omkostninger.

Det fremgår videre af bestemmelsen i artikel 18, stk. 1, at tarifferne skal anvendes uden forskelsbehandling. Det er ikke defineret nærmere i forordningen, hvad der menes hermed, men Forsyningstilsynet vurderer, at kriteriet om, at tarifferne skal anvendes uden forskelsbehandling, svarer til kriteriet om ikke-diskrimination i elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt. Videre fremgår det af artikel 18, stk. 1, at tarifferne skal være gennemsigtige.

Det følger af elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 2, bl.a. at tarifmetoder skal afspejle transmissionssystemoperatørers faste omkostninger og tilvejebringe passende incitamenter til transmissionssystemoperatører på både kort og lang sigt for at øge effekten, herunder energieffektiviteten, fremme markedsintegrationen og forsyningssikkerheden, understøtte effektive investeringer, understøtte de dermed forbundne forskningsaktiviteter og lette innovationen i forbrugeres interesse inden for områder såsom digitalisering, fleksibilitetsydelse, og samkøringslinjer.

Efter artikel 18, stk. 3, skal størrelsen af producenttariffer eller slutkundetariffer eller begge, hvor det er hensigtsmæssigt, udsende lokaliseringsbestemte signaler på EU-plan og tage hensyn til omfanget af nettab og kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger for infrastrukturen.

Efter artikel 18, stk. 4, skal der ved fastsættelse af afgifterne for netadgang tages højde for betalinger og indtægter, der skyldes ordningen for kompensation mellem transmissionssystemoperatører og de faktisk foretagne og modtagne betalinger samt betalinger forventet for fremtidige perioder, skønnet på baggrund af tidligere perioder.

Efter artikel 18, stk. 6, lægges der ikke nogen særlig netafgift på individuelle transaktioner med henblik på budområdeoverskridende handel af elektricitet.

Artikel 18, stk. 7, bestemmer, at distributionstariffer skal afspejle omkostninger under hensyntagen til systembrugerens, herunder aktive kunders, brug af distributionsnettet. Distributionstariffer kan indeholde elementer med relation til nettilslutningsmuligheder og kan differentieres på grundlag af systembrugerens forbrugs- eller produktionsprofiler, jf. stk. 7.

I artikel 18, stk. 8, 1. pkt., er det fastsat, at distributionstarifmetoder skal give distributionssystemoperatører incitament med henblik på den mest omkostningseffektive drift og udvikling af deres net. Det følger af bestemmelsens 2. pkt., at de regulerende myndigheder – i Danmark Forsyningstilsynet – til dette formål anerkender relevante omkostninger som berettigede, medtager disse omkostninger i distributionstariffer og kan indføre præstationsmål for at give distributionssystemoperatører incitament til at forøge deres nets effektivitet, herunder gennem energieffektivitet, fleksibilitet og udvikling af intelligente net og intelligente målersystemer. Forsyningstilsynets opgaver i den henseende sker som led i den økonomiske regulering af de kollektive netvirksomheder, herunder Energinet.

Efter elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 10, skal Forsyningstilsynet tage behørigt hensyn til ACERs¹⁴ rapport om bedste praksis for metoderne for transmissions- og distributionstariffer, jf. artikel 18, stk. 9. ACER har i rapport af januar 2023¹⁵ udtalt sig nærmere om en række hensyn, som kan være relevante i forhold til denne afgørelse.

Forsyningstilsynet tager stilling til de nævnte hensyn fra ACERs rapport i forbindelse med vurderingen af, om metoden opfylder kriterierne om omkostningsægthed, rimelighed, objektiv, ikke-diskrimination og gennemsigtighed.

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Denne sag drejer sig om Energinets anmeldte metode om øjeblikstarifering af egenproducenter, der på nuværende tidspunkt er nettoafregnede. Metoden skal være gældende for de nettoafregnede egenproducenter, der er godkendt i nettoafregningsgruppe 1, 2 og 6, som nærmere beskrevet ovenfor i afsnittet "sagsfremstilling".

Metoden for øjeblikstarifering af nettoafregnede egenproducenter skal anmeldes til Forsyningstilsynet i medfør af elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., jf. § 76, stk. 2.

Det er ifølge bestemmelserne de kollektive elforsyningsvirksomheder, der selv foretager prisfastsættelsen i overensstemmelse med bestemmelsernes principper. Bestemmelserne tager således ikke direkte stilling til, om prisfastsættelse skal ske efter et netto- eller bruttoprincip.

¹⁴ European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER).

¹⁵ Rapporten er offentligt tilgængelig og kan tilgås her: [ACER - Report on Electricity Transmission](#)

Energinet henviser i metoden navnlig til bestemmelsernes forarbejder, hvoraf det fremgår, at klima-, energi- og forsyningsministeriet fortolker kravet om, at tariffer skal være omkostningsægte på den måde, at ydelserne som udgangspunkt skal bruttoafregnes, således at der sker særskilt opgørelse for den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet.

Forsyningstilsynet er enig med Energinet i, at en bruttoafregningsmetode, hvorefter afregninger sker på grundlag af en særskilt opgørelse for den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet, er bedst stemmende med elforsyningslovens § 73, stk. 1. Forsyningstilsynets begrundelse heraf fremgår af afsnittet "vurdering af metodens forenelighed med de enkelte kriterier i elforsyningslovens § 73, stk. 1 [og elmarkedsforordningens artikel 18]".

Det følger af elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., at priserne skal være 1) omkostningsægte i forhold til hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til, 2) rimelige, 3) objektive og 4) ikke-diskriminerende.

Det er imidlertid endvidere afgørende for, om tarifferne er forenelige med § 73, stk. 1, 1. pkt., at metoden for opkrævning er i overensstemmelse med principperne i artikel 18 i elmarkedsforordningen. Det fremgår således af elforsyningslovens § 73, stk. 1, at bestemmelsen skal fortolkes "*i overensstemmelse med*" principperne i elmarkedsforordningens artikel 18. Forsyningstilsynet har tidligere vurderet sammenhængen mellem elforsyningslovens § 73, stk. 1 og elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1. Der tages i det følgende afsæt i Forsyningstilsynets tidligere tilkendegivelser¹⁶ om sammenhængen mellem elforsyningsloven og elmarkedsforordningen.

METODENS FORENELIGHED MED NETTOAFREGNINGSBEKENDTGØRELSEN¹⁷.

Nettoafregningsbekendtgørelsen er udstedt i medfør af elforsyningslovens § 6 g, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om nettoafregning for egenproducenter af elektricitet, herunder om opgørelse og måling af elproduktion og forbrug og om adgang til at få nettoafregning. Bemyndigelsen er udmøntet ved nettoafregningsbekendtgørelsen, hvor den gældende version trådte i kraft 1. januar 2022.

¹⁶ Tilkendegivelse i sag nr. 21/01039 af 25. marts 2022 om Dansk Energis tariferingsmodel 3.0, kan tilgås via [Forsyningstilsynets afgørelsesdatabase](#) og tilkendegivelse i sag nr. 22/00445 af 24. juni 2022 om Green Power Danmarks Branchevejledning om producentbetaling, som ligeledes kan tilgås via [Forsyningstilsynets afgørelsesdatabase](#).

¹⁷ Bekendtgørelse nr. 2657 af 28. december 2021 om nettoafregning for egenproducenter af elektricitet.

Ifølge forarbejderne til § 6 g¹⁸, er bestemmelsens formål, at der kan udstedes en bekendtgørelse med de regler, der fortsat er relevante for time- og årsbaseret nettoafregning vedrørende elafgift fra den 1. januar 2022.

Da bekendtgørelsen alene vedrører nettoafregning af elafgiften, har bekendtgørelsen ikke betydning for Energinets metodeanmeldelse, og Forsyningstilsynet finder derfor ikke, at nettoafregningsbekendtgørelsen udgør en hindring for godkendelse af Energinets metodeanmeldelse.

VURDERING AF METODENS FORENELIGHED MED DE ENKELTE KRITERIER I ELFORSYNINGSLovens § 73, STK. 1 OG ELMARKEDSFORORDNINGENS ARTIKEL 18

Rimelige kriterier

Prisfastsættelse skal ske efter rimelige kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til, jf. § 73, stk. 1, i elforsyningsloven. Rimelighedskravet fortolkes i praksis særligt ud fra et forbrugerbeskyttelseshensyn og formålsbestemmelsen i elforsyningsloven.

Høringssvarene anfører navnlig, at egenproducenter ved øjeblikstarifering også vil komme til at betale for elnettet, når de ikke bruger det, som følge af egenproduktion af el (simultan produktion), samt at ikrafttrædelsestidspunktet er urimeligt og bør ændres, så ikrafttrædelsen svarer til udfasning af overgangsordningen for PSO- og elafgiften.

Egenproducenternes forbrug, herunder ved simultan produktion

Energinet oplyser, at tarifieringen vil afhænge af forbruget trukket fra nettet. Størrelsen af dette forbrug afhænger for det første af, hvordan egenproduktionsanlægget er installeret og for det andet af, hvor meget anlægget producerer.

Egenproducenternes belastning af elnettet afhænger dermed navnlig af, hvordan egenproduktionsanlægget er installeret, herunder om der er tale om installationstilsluttede eller direkte tilsluttede egenproducenter.

For de installationstilsluttede egenproducenter holdes produktion og forbrug på anlægsejerens egen installation (bag snitfladen til det kollektive net). Ved direkte tilslutning vil den producerede mængde el altid sendes ud på det kollektive net, og derefter hentes et forbrug fra det kollektive net ned igen. Situationerne er skitseret på figuren ovenfor, s. 4.

Belastningen af det offentlige net afhænger dermed navnlig af, om egenproducenten er installationstilsluttet eller direkte tilsluttet. Ved et installationstilsluttet egenproduktionsanlæg vil det offentlige net ikke blive berørt ved simultan produktion og forbrug.

¹⁸ Lovforslag nr. 53 fremsat 27. oktober 2021 om ændring af lov om elforsyning og forskellige andre love (tariffer, udfasning af PSO, forenkling af bevillingskrav for VE-elproduktion, justering af netvirksomheders økonomiske regulering, opfølgning på konkurrenceanalysen, tilbagelevering af digitalt tv-udstyr m.v., specielle bemærkninger til nr. 16.

Energinet oplyser, at de installationstilsluttede anlæg ikke vil blive øjeblikstariferet i dette tilfælde.

Ved direkte tilsluttede egenproduktionsanlæg vil det offentlige net derimod altid modtage den producerede strøm, og det simultane forbrug vil altid ske via et træk fra det kollektive net. Direkte tilsluttede anlæg benytter derfor altid det offentlige net, selvom det i visse tilfælde kan være i en kort periode og over en kortere strækning. Da direkte tilsluttede anlæg således altid belaster nettet med deres forbrug, vil anlæggene blive øjeblikstariferet for al forbrug.

Energinet har endvidere oplyst, at nettabet reduceres, hvis den lokale produktion forbruges lokalt. Men i de timer, hvor egenproducenten ikke kan forbruge sin egen produktion, sendes produktionen ud på det offentlige net, og det er ikke muligt at konstatere, om forbruget af denne produktion ligger 100 meter eller 100 km væk og derved kan den faktiske omkostning til nettabet heller ikke konstateres.

Forsyningstilsynet finder på baggrund heraf ikke grundlag for at anfægte, at metoden for øjeblikstarifering er urimelig.

Forsyningstilsynet skal afslutningsvis bemærke, at en udmøntning af metoden i visse tilfælde vil kunne forudsætte, at direkte tilsluttede anlæg har mulighed for at indgå i dialog med netselskaberne om at ombygge deres anlæg til et installationstilsluttet anlæg.

Anvendelsestidspunktet for metoden

Det fremgår af flere høringssvar, at anvendelsestidspunktet for metoden med fordel kan ændres til 19. november 2032, således at metoden først træder i kraft, når overgangsordningen for elafgiften og PSO-afgiften udløber.

Energinet har hertil oplyst, at anvendelsestidspunktet 1. januar 2024 er fastsat ud fra hensynet til, at de berørte virksomheder skal kunne tilpasse sig de ændrede vilkår.

Der er ikke regler i elforsyningsloven eller elmarkedsforordningens artikel 18, der regulerer, hvornår en godkendt metode for tarifiering kan finde anvendelse fra, men det følger af elleveringsbekendtgørelsens § 4, stk. 1¹⁹, at Energinet og elleverandørerne har en varslingsperiode på mindst 3 måneder overfor slutkunderne (husholdningsforbrugere) og mindst 14 dage overfor andre.

Energinets metodeanmeldelse blev sendt i høring af Energinet i perioden 4. juni 2021 til 2. juli 2021, hvorefter Energinet ændrede og udskød ikrafttrædelsestidspunktet med et år til 1. januar 2024.

¹⁹ Bekendtgørelse nr. 2648 af 28. december 2021 om elhandelsvirksomhedernes opgaver og forpligtelser i forbindelse med levering af elektricitet til kunder.

Forsyningstilsynet modtog Energinets metodeanmeldelse den 21. juni 2022 og har haft den anmeldte metode i offentlig høring i perioden 27. oktober 2022 til 24. november 2022.

Forsyningstilsynet finder ikke, at det varslede anvendelsestidspunkt den 1. januar 2024 er i strid med kriteriet om rimelighed. Forsyningstilsynet lægger vægt på, at de berørte egenproducenter dermed får en rimelig periode til at tilpasse sig de ændrede vilkår, og at varslingen kan overholde kravene i elleveringsbekendtgørelsens § 4, stk. 1.

Da metoden ikke har hjemmel i de ændrede regler om en overgangsordning for elafgiften eller PSO-afgiften, eller i øvrigt reguleres af disse regler, finder Forsyningstilsynet heller ikke grundlag for at tilsidesætte Energinets beslutning om, at metoden anvendes pr. 1. januar 2024, selvom overgangsordningen ikke er udløbet.

Forsyningstilsynet finder derfor samlet, at metoden for øjeblikstarifering er rimelig.

Objektive kriterier

Prisfastsættelse skal være objektiv, jf. elforsyningslovens § 73, stk. 1. Objektivitetskriteriet tillægges efter praksis en lavere vægt end de øvrige kriterier for prisfastsættelse. I vurderingen af kravet om objektivitet, indgår om prisfastsættelsen er tilstrækkeligt forudsigelig for de omfattede elkunder, og om prisen fastsættes på baggrund af identificerbare og målbare kriterier.²⁰

Det fremgår af metoden, at opgørelser til brug for nettoafregning (gældende metode) beregnes på baggrund af data i Energinets DataHub for målt produktion af elektricitet og målt levering af elektricitet til og fra elforsyningsnettet. Det fremgår dertil, at nettoficeringen (gældende metode) indebærer, at den elmængde, egenproducenterne leverer til nettet, modregnes i den leverede elmængde fra nettet, inden tariffen beregnes.

Med øjeblikstarifering vil den gældende metode, hvor der sker en nettoficering (modregning) for nettoafregnede egenproducenter, blive ophævet. Prisfastsættelsen vil derfor ske efter samme metode for betaling, som gælder for Energinets øvrige kunder.

Forsyningstilsynet finder på denne baggrund, at metoden er forudsigelig, og at prisen opgøres på baggrund af målbare kriterier. Metoden opfylder dermed kriteriet om at være objektiv.

Ikke-diskriminerende kriterier

Prisfastsættelse skal ske efter ikke-diskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte kategorier af netbrugere giver anledning til, jf. elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt. Ikke-diskriminationsbegrebet er udtryk for varetægelse af såvel konkurrenceretlige, EU-retlige som forvaltningsretlige hensyn.²¹

²⁰ Tilkendegivelse i sag nr. 21/01039 af 25. marts 2022 om Dansk Energis tariferingsmodel 3.0, s. 22. Tilkendegivelsen kan tilgås via [Forsyningstilsynets afgørelsesdatabase](#).

²¹ Elforsyningsloven med kommentarer af Bent Ole Gram Mortensen, 2. udgave 2004, s. 409f.

Forsyningstilsynet lægger på denne baggrund til grund for vurderingen, at lige (kunde)forhold, som udgangspunkt skal behandles lige, og at forskelsbehandling mellem kunder kræver en saglig grund, f.eks. forskelle i de fysiske installationer.

Energinet anfører, at formålet med metoden er at fjerne en særordning, der har favoriseret en bestemt gruppe af netbrugere. Metodeændringen skal harmonisere egenproducenters tariffbetaling med de øvrige elkunders betaling, så alt elforbrug leveret fra nettet tariferes efter de samme principper, og forskelsbehandling af forskellige forbrugstyper fjernes.

Øjeblikstarifering indeholder således ikke en differentiering på grundlag af geografi, tarifsammensætning, anlæggets størrelse eller lignende. Metoden sikrer derimod, at der fremadrettet anvendes samme metode for betaling for alle Energinets kunder.

Metodeændringen får dog i praksis den virkning, at visse egenproducenter (direkte tilsluttede anlæg) gennemsnitligt bliver hårdere ramt økonomisk, end andre egenproducenter (installationstilsluttede anlæg). Dette skyldes, at der er forskelle i de fysiske installationer i kraft af den måde, hvorpå egenproducenterne er tilsluttet det kollektive net. Forskellen indebærer en forskellig belastning af det kollektive net og dermed også forskellige omkostninger for Energinet, som reflekteres i tarifieringen, jf. nærmere nedenfor om omkostningsægte tarifiering. Forsyningstilsynet finder ikke, at dette forhold er i strid med ikke-diskriminationsprincippet. Hertil kommer, at egenproducenter, som er direkte tilsluttet, efter aftale med det lokale netselskab vil kunne overgå til at være installationstilsluttet og herved efter omstændighederne nedbringe sin tariffbetaling.

Det er på denne baggrund Forsyningstilsynets vurdering, at metoden opfylder kriteriet om ikke at være diskriminerende.

Gennemsigtige kriterier

Det følger af elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt. samt elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, at tarifiering skal være på gennemsigtige vilkår.

Forsyningstilsynet vurderer, at metoden for øjeblikstarifering af nettoafregnede egenproducenter opfylder kravet om gennemsigtighed. Forsyningstilsynet lægger vægt på, at en metode, hvorefter alle elkunder tariferes efter de samme principper og ud fra den samlede leverance fra/til elnettet, uden modregning mellem forbruget og den produktion, der leveres til nettet, er gennemsigtig.

Forsyningstilsynet lægger også vægt på det anførte i metode om, at metoden offentliggøres og vil være offentlig tilgængelig på Energinets hjemmeside, og at metodens ikrafttræden er udskudt til 1. januar 2024, hvilket giver egenproducenterne god tid til at indrette sig efter de nye forhold.

Omkostningsægte tarifiering

Det følger af bestemmelsen i elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, at tarifieringen skal være omkostningsægte. Dette kriterie følger også af elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt. Princippet om, at tarifiering skal være omkostningsægte, indebærer, at den enkelte kunde skal dække de omkostninger, som kunden giver anledning til. En kunde

bør således hverken betale mere eller mindre end de omkostninger, som vedkommende påfører selskabet.

Det fremgår af metoden, at de egenproducenter, der i dag bliver nettotariferet enten på årsbasis eller på timebases ikke – indenfor rammerne af nettotarifieringen – bidrager til betaling af tariffer til Energinet, og dermed ikke bidrager til at dække de omkostninger, som Energinet afholder, og som egenproducenten har nytte af. Energinet vil med metoden harmonisere tarifieringen, således at alle betaler ud fra trækket fra nettet uden nettificering og dermed kommer til at bidrage til de omkostninger, som deres virksomhed påfører Energinet.

Energinet har oplyst, at alle elforbrugere, der forsynes gennem det kollektive elnet, giver anledning til omkostninger til net, systemdrift og forsynings sikkerhed. At man er egenproducent, betyder, at man ud over aftag fra det kollektive net samtidigt eller tidsforskudt også leverer elproduktion ind på nettet. Men det betyder ikke, at omkostningerne ved Energinets elforsyning i nogen nævneværdig grad ændres eller reduceres.

Belastningen af det offentlige net afhænger af, om egenproducenten er installationstilsluttet eller direkte tilsluttet.

Ved direkte tilsluttede egenproducenter vil den producerede mængde el altid sendes ud på det kollektive net, og derefter hentes et forbrug fra det kollektive net ned igen. Direkte tilsluttede anlæg belaster således altid nettet med deres forbrug, og metoden vil derfor medføre, at anlæggene vil blive øjeblikstariferet for al forbrug. Metodeændringen får derfor i praksis også den virkning, at visse egenproducenter (direkte tilsluttede anlæg) gennemsnitligt bliver hårdere ramt økonomisk end andre egenproducenter (installationstilsluttede anlæg).

For de installationstilsluttede egenproducenter holdes produktion og forbrug på anlægsejerens egen installation (bag sniffladen til det kollektive net). Installationstilsluttede egenproducenter belaster derfor ikke det offentlige net på samme måde som direkte tilsluttede anlæg.

Installationstilsluttede egenproducenter, der samtidigt producerer og forbruger el i egen installation, tariferes kun for den del af deres forbrug, der ikke egenproduceres, men i stedet hentes fra det kollektive elnet og dermed omkostningsmæssigt belaster det kollektive net, på samme måde som alt andet forbrug.

Tarifieringen af egenproducenter – både for direkte tilsluttede såvel som installationstilsluttede egenproducenter – reflekterer således egenproducenternes omkostningsmæssige belastning af nettet på samme måde som tarifiering af alt andet forbrug i de danske elnet.

En godkendelse af metoden fører til, at nettoafregnede egenproducenter omfattet af gruppe 1, 2 og 6, vil skulle betale de omkostninger, som egenproducenterne giver anledning til.

Forsyningstilsynet vurderer på denne baggrund, at kravet om, at tariffer skal være omkostningsægte, er opfyldt ved metoden for øjeblikstarifiering.

Forsyningstilsynet lægger vægt på, at formålet med metoden er, at alle elkunder betaler den samme pris for den samme ydelse i form af eltransport og forsyningssikkerhed fra det kollektive elnet. Det forhold, at metoden på grund af forskellige installationsforhold for visse kundegrupper vil medføre en højere betaling for visse grupper, idet de medfører en større belastning af nettet, er efter tilsynets opfattelse i overensstemmelse med princippet om omkostningsægthed.

Denne afgørelse er truffet under henvisning til elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, jf. § 73 og elmarkedsforordningens artikel 18.

OFFENTLIGGØRELSE AF AFGØRELSEN

Denne afgørelse vil blive offentliggjort på Forsyningstilsynets afgørelsesdatabase (<https://afg.forsyningstilsynet.dk/>) jf. elforsyningslovens § 78 b

KLAGEVEJLEDNING

Eventuel klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. elforsyningslovens § 89, stk. 1. Klage skal være skriftlig og være indgivet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen indgives til:

Energiklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Tlf.: 72 40 56 00
E-mail: ekn@naevneneshus.dk

Energiklagenævnets kontortid kan have betydning for, om klagen er indgivet i rette tid. Nærmere information om klagefristen, hvem der kan klage (klageberettiget) og nævnets klagebehandling fremgår af Energiklagenævnes hjemmeside www.ekn.dk.

Med venlig hilsen

Carsten Smidt
Direktør